

Na výletě v Rozsíčce

Obsah

K výročí prvních deportací českých a moravských Židů	5
Povolební zamyšlení	8
Konfirmační víkend	12

Kázání Matěje Chába na Vinohradech 26.10.2021

čtení Mt 4, 1–11

text: Jonáš 3

Milé sestry, milí bratři
Bůh se Jonášovi ozývá podruhé, se stejnou věcí – jen o trochu více „prorocky“: provolávej, co ti uložím – buď mou hlásnou troubou. Jonáš ví, že za troubu už byl, z vlastního přičinění, když Hospodina napoprvé neposlechl a snažil se utéct. Tehdy byl člověkem tak blízkým každému z nás, když si myslel, že jsou místa, kam Hospodin nedohlédne.

Z toho, co následovalo, poznal dvě věci: jednak, že není místa – na zemi, nad zemí, v podzemí, pod vodou – prostě nikde, kde by ho Hospodin nenašel. A pak, že ho Pán Bůh má rád. I když utíká, i když ztratí všechnu naději a hledá nejkratší cestu do pekel.

A když mu to všechno došlo, zpíval svůj žal, zpíval slova, která jsme četli při zahájení dnešního shromáždění: *A já jsem si řekl: Jsem zapuzen, nechceš mě už vidět. Tys však vyvedl můj život z jámy, Hospodine, můj Bože! Jen s touto jistotou mohl ve svém žalmu slíbit: V srdci svém Bohu oddaný, co jsem slíbil, splním, v Hospodinu je spása.*

Ta základní změna, oddanost srdce, nepřichází ze strachu a z donucení. Nepřichází až poté, co se dostane na pevnou zem. Přichází v nejistotě trojí temnoty: v noci, v temnotě mořských hlubin a ve tmě rybiho břicha. Tam Jonášovi dojde, že ani když se chce vrhnout do pekla, není v tom sám. I v té největší beznaději pocítí záchranou ruku.

Paradoxně nachází také svobodu v tom, že poslechne. Rozhodnutí jít do Ninive není vnucené. Vychází z důvěry,

že s pomocí Boží bude pevně stát tam, kde je třeba. Ve svém Labyrintu světa věnuje Jan Ámos Komenský svobodě Bohu oddaných srdcí jednu kouzelnou kapitolu, na jejímž samém závěru píše:

Blahoslavená porobo synů Božích, nad niž nic svobodnějšího vymyšleno být nemůže: kde člověk Bohu samému se podrobuje, aby jinde všudy rozvázán byl! Nešťastná světa svobodo, nad niž otročtějšího nic býti nemůže: kde člověk samotného Boha nedbaje, jiným věcem mizerně se v poddanství dává; jmenovitě, kde slouží tvorům, nad nimiž panovati měl, a odporuje Bohu, jehož poslouchati měl.

Smrtelníci, kéž tomu rozumíme, že jediný jest, jediný toliko vyšší nad nás, Hospodin. Učinitel náš a budoucí soudce, který sám moc máje rozkazovati nám, nerozkazuje nám však jako otrokům, ale jako děti nás zve k poslušenství svému, svobodné nás a nesvázané, i když posloucháme, míti chtěje. A tak je jisté, že Kristu sloužiti znamená kralovati. Neboť poddaným Božím býti větší je sláva, nežli všeho světa monarchou býti.

Vraťme se do Ninive. Nevíme proč a jak, ale Ninivští byli na slovo Hospodinovo připraveni. Naslouchali s bázni a úctou a uvěřili.

V čele se svým králem – tehdy nej-mocnějším mužem široko daleko – pochopili, že je něco špatně. Tak špatně, že dohlédli na konec svých dnů. A neměli žádnou pochybnost, co se pak stane – to slovo „Ninive bude vyvráceno“ znamenalo totální zkázu a zánik města. Bez

naděje na život. Kdyby ninivští vyhlásil totální zkázu, stejnou řečí jakou vyhlásil těm dvěma městům, kdysi dávno. A tak se ocitli na rozcestí. Stejně jako Jonáš, když k němu Hospodin promluvil poprvé i podruhé, stejně jako my, když se nám zdají cesty, na které nás Hospodin zve, spíše cestami vedoucími do záhuby nežli k životu, měli i v Ninive možnost volby.

Nejprve volby víry o celé té zvěsti – oni se prostě mohli tomu chlapíkovi, který přišel ze skoro tisíc kilometrů vzdálené země, vysmát. Nevěřit mu ani slovo a žít dál.

Pak volbu víry spojenou s určitým pocitem beznaděje. Mohli uvěřit, že už se nedá nic dělat, že to je stejně jedno, a začít si užívat dne – protože věděli, že za čtyřicet dnů už tu nebudou.

Nebo si mohli myslet, že se dá před Hospodinem utéct – v tomto příběhu by rozhodně nebyli první. Mohli se sbalit a odejít z města a doufat, že až to přijde, budou na míle daleko.

Taková jsou pokušení v době těžké volby, kdy se nám vedle té úzké brány nabízí ještě hodně bran širokých.

V Ninive si svobodně zvolili jinou cestu. Uvěřili Bohu. Vypravěč tu používá úplně stejný výraz, jaký najdeme v příběhu o Abramovi – když jemu Hospodin zaslíbí, že jeho potomků bude jako hvězd na nebi, Abraham tomu uvěří. Z hebrejského slova, které autor knihy Jonáš pro zrození důvěry u Ninivských, vyrostlo také slovo Amen, kterým dnes potvrzujeme důvěru v to, že nás Hospodin slyší.

Ninivští k tomu, co slyšeli, řekli svoje Amen, svoji naději upnuli k Bohu, k jeho milosrdenství. A začali jednat. Zastavili život každé živé duše ve městě a složili důvěru v Hospodina, v jeho slitování.

Svoboda, kterou nám Bůh dává, před

nás často klade podobné volby – když nám někdo známý nebo neznámý řekne, že jdeme po cestě do pekel a na tu že nás Pán Bůh neposlal, když si to sami začneme myslet – co pak máme dělat: nevěřit? Zdrhnout? Nebo otevřít srdce a hledat, která cesta je dobrá.

Ninivští našli naději v možnosti pro ně vlastně nepředpokládané: „Kdo ví – možná že se Bůh v lítosti obrátí a odvrátí od svého planoucího hněvu a nezhyneme.“ Slovo Hospodinovo vyvolalo reakci – změnu, pokání.

Máme to v mnohém jednodušší nežli Ninivští. Slova evangelia nám dávají opravdu pevnou naději, že se Hospodin nad námi slituje, tak jako nad Ninivskými. Naději, že i když se motáme po zlých a špatných cestách, máme v každém okamžiku života možnost se obrátit, ty špatné cesty opustit a zkusit šlapat jinudy. Když si přestaneme myslet, že stejně už nic nemá cenu nebo že se všechno točí kolem nás, a změníme se tak jako Jonáš, tak jako Ninivští, tak máme cestu k životu otevřenou.

A slova evangelia nám také ukazují dobrý směr pro naše rozhodování. Čtení, které jsme dnes slyšeli, není s textem dnešního kázání propojeno jenom dobou čtyřiceti dnů.

Ježíš se na poušti také rozhodoval a promýšlel, jak má své poslání naplnit. Pokušitel mu předkládal alternativní cesty, které jakoby byly blízké dobrým úmyslům: Kdyby se rozhodl ho poslechnout, mohl nasytit všechny hladové, mohl vládnout světu za malou úlitbičku, poklonu pokušiteli, prosadit alespoň část programu lásky.

Mohl si rychle získat autoritu nějakým tím menším zázrakem. Třeba by si lidé řekli, že když ho nosí andělé a vládne

světu, bude dobrým vůdcem a zachránce Izraele. Že se při tom sem tam pokloní ďáblu, ani tak nevadí, hlavně že je co jíst a že to těm přivandrovalcům, migrantům a nepřizpůsobivým nandáme, když On vládne světu. Bohu díky, že v tomto příběhu máme náповědu pro naše rozhodování, a že si sem tam díky tomu vzpomene, že ďáblu, i když je krásný chytrý a mocný, máme vždycky říci „ne“.

Ježíš v pokušení volil složitější svobodu před jednoduchou porobou – utvrdil se v poslání spasitele světa nad časem a místem. V tom potvrdil Hospodinovo milosrdenství a jeho soucit s každým z nás, které Ninivští tušili.

Na nás je, abychom nebrali na lehkou váhu slova o tom, že žijeme špatně, my sami nebo celé naše město, byť je pronáší neznámý a možná trochu podezřelý cizinec. Abychom nehledali lehké cesty za nějakou malou úlitbičku. Abychom se uměli obrátit a dát životu nový směr. Na první pohled možná riskantní, nepohodlný.

V důvěře, že nejsou místa, kam by nedosáhlo Hospodinovo milosrdenství, stále myslíme na to, abychom měli v zákoně Páně svou zálibu a v neposlední řadě i na to, že nás Hospodin zve k poslušnosti a tím paradoxně ke svobodě a volnosti.

Amen

Přímluvná modlitba 26.10.2021

Prosíme Tě, Pane, dej nám zdravý rozum, abychom viděli věci v jejich pravdě a abychom také dobře rozuměli Tvým slovům.

Prosíme Tě, chraň naši společnost před hlupáky a fanatiky.

Prosíme Tě, Pane, posviť na cestu všem, kdo upřímně hledají pravdu. Dej, abychom dokázali vždy rozpoznat, kdy slyšíme nebo čteme pravdu, a kdy nás někdo šálí. Prosíme, dej, abychom – jako Jonáš v Ninive – dokázali nemlčet, když se děje zlo a říká se nepravda.

Prosíme Tě, dej moudrost, pokoru a statečnost všem pastýřům církve, všem učitelům víry, všem, kdo uvádějí druhé do rodiny věřících.

Prosíme Tě za všechny nemocné, pronásledované, opuštěné, za migranty a uprchlíky, za děti i seniory, za vězně a jejich rodiny, prosíme tě za všechny, kdo potřebují Boží pomoc a lidskou něhu a

blízkost.

Prosíme tě za všechny stížené válkou a diktátorskými režimy.

Prosíme tě za všechny, co nadále pomáhají a zachraňují zdraví a životy těch, které ochromuje čínský virus. Posiluj naše vědomí a povzbuzuj zodpovědnost za druhé.

Prosíme Tě za stávající i nastupující synodní radu, našeho bratra faráře a jeho rodinu, prosíme Tě za staršovstvo, sborovou sestru, sestru kurátorku, za naši sestru varhanici, za učitele nedělní školy.

Prosíme Tě za studenty vysokých škol, kterým zanedlouho začíná akademický rok, dej jim sílu a trpělivost do nelehkého studia a dopřej radost z úspěchu.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, daruj nám pokoj. Amen.

Michal Janeček

K výročí prvních deportací českých a moravských Židů

Ghetto Lodž. Dochovalo se množství fotografií, které se fotografům podařilo před nacisty ukrýt. Židovský policista a německý voják usměřňují provoz na hlavní ulici, která rozdělovala ghetto. Později byl na této křižovatce postaven dřevěný most. U vchodu do ghetta je v němčině Židovská obytná oblast, vstup zakázán.

Letos na podzim si připomínáme rovných osmdesát let od úplně prvních transportů Židů z protektorátu Čechy a Morava. Tehdy ještě nebylo připraveno ghetto v Terezíně, proto bylo pět tisíc lidí deportováno do Polska – do úplně cizího, neznámého a nepřátelského prostředí. Z tohoto pohledu lze pochopit, že později, když zaměstnanci Židovské obce roznášeli v pozdější době transportní lístky do nově založeného ghetta v Terezíně, uklidňovali vyděšené rodiny slovy: „Nebojte se – vždyť je to jenom Terezín...“

16. října 1941 odjel z Prahy z nádraží Bubny úplně první židovský transport do ghetta Lódž. Polské město bylo okupanty přejmenováno na Litzmannstadt

(na počest generála Litzmanna) a místní ghetto bylo založeno již v únoru 1940. Rozkládalo se na pouhých čtyřech kilometrech čtverečních a nacházelo se v někdejší židovské chudinské čtvrti. Nejprve tam bylo sestěhováno přibližně 160 tisíc místních Židů, kteří tvořili asi třetinu obyvatel města. Již od začátku byly poměry v ghettu krušné, vážlo zásobování potravinami, ubytovací kapacita nestačila. Do těchto neutěšených podmínek mělo být přivezeno na šedesát tisíc západoevropských Židů, ovšem ghetto bylo tak katastrofálně přelidněno, že jich nakonec přišlo ze západu jen dvacet tisíc. Z protektorátu přijelo na podzim 1941 pět transportů po tisícovce osob, jednalo se o transporty označené A, B, C, D, E.

Bundesarchiv, Bild 101i-133-0703-20
Foto: Zermin | 1941

Dřevěný most nad Zgierskou ulicí

Ten první – A – odvážel zejména sociálně slabé rodiny, které měly nejmenší zastání, ačkoli nacistická mašinérie semlela záhy všechny sociální vrstvy. V dalších transportech do Łódže byli i mnozí bohatí pražští Židé, jejichž byty či vily se zalíbily vysoce postaveným nacistům. To se týkalo i dvou sester již dávno zesnulého Franze Kafky, Gabrielly a Valerie, kterým se odjakživa v rodině říkalo Elly a Vally. Obě dámy byly již v letech, jedna již byla vdovou. Obě zahynuly. Podle svědectví přeživších, kteří s nimi v ghettu přišli do kontaktu, byly velmi skromné a slavného jména se nesnažily nijak využít. Nejmladší Kafkova sestra, Ottilie – „Ottla“ mohla být ušetřena, protože byla vdaná za arijsce. Sama mu však nabídla formální rozvod, což on zbaběle přijal. V Terezíně pracovala jako vychovatelka,

dobrovolně nastoupila k dětem, které tam byly přivezeny z polského Białystoku, a s těmi pak odjela do Osvětimi, kde byli všichni zavražděni v plynu.

Čeští Židé utrpěli v polském ghettu Łódž těžký kulturní šok. Často zcela asimilovaní, sekulární Židé, lidé mluvící česky (případně německy) a žijící velmi moderním způsobem života, se ocitli v takřka středověkých podmínkách. Polští Židé v nich viděli nábožensky vlašné boháče, protože navzdory nacistickému útlaku a systematickému zbídačování měli pořád zachovalé a na první pohled kvalitní ošacení, přivezli si relativně hodnotné věci, děti měly hračky a boty. Starousedlíci, kteří se značně lišili jazykem (mluvili jidiš) i způsobem života (jako ortodoxní Židé jedli košer stravu, striktně dodržovali šábés, světili všechny

Olly Kollinská, 16 let, bydlela v Praze, zahynuli i její rodiče Otto a Stella – transport D

Margareta Klinenbergerová, 12 let; Charlotta Klinenbergerová 18 let – transport C

svátky a žili zcela odděleně od majoritního obyvatelstva – tedy Poláků) je nepřijali; mimo jiné proto, že se s nimi museli dělit o hubené přídělky potravin a nedostatečný prostor. Hrstka těch, kteří útrapy přežili, vzpomínala na nouzové ubytování ve studené školní budově a hrozný hlad. Děti chodily na hřbitov trhat pampelišky, kopřivy a lebedu, aby bylo z čeho uvařit nuznou polévku.

Čelní představitel ghetta, Mordechaj Chaim Rumkowski, byl vnímán na jednu stranu jako někdo, komu se podařilo ghetto udržet až do léta 1944 tím, že z něj udělal jeden velký pracovní tábor se stov-

kou provozoven a nesmírnou produktivitou, na druhou stranu byl vnímán jako horlivý kolaborant, který sice v ghettu udržel pracující, ale obětoval všechny neproduktivní skupiny, tedy děti, staré a nemocné, tělesně slabé a duševně choré. Ti byli posíláni transporty do Chelмна, kde se jako první začalo praktikovat plynování v nákladních autech. Na začátku září 1942 přišel úplně nejhorší týden v historii ghetta, který byl nazván „Wielka szpera“ – tedy velká uzávěra, kdy platil zákaz vycházení z domů. Do Chelмна byli tehdy násilně odvezeni obyvatelé starobince, pacienti z nemocnice

a také děti. M. Ch. Rumkowski přednesl těsně před „akcí“ obyvatelům ghetta strašlivou řeč o tom, jak je nutné přinést určité oběti v zájmu zachování celku, v níž rezonovalo ono hrozné „Dejte mi své děti...“ Zoufalým rodičům byly děti doslova vytrhávány z náručí a na korbách nákladňáků odváženy k trati, aby se vydaly na cestu do nenávratna...

Když došlo na zrušení ghetta, byla převážná část jeho obyvatel odvezena na smrt do Majdanku a Osvětimi.

V nelidských podmínkách si také krutou daň vybrala podvýživa, zima, infekční nemoci, konkrétně zde hlavně tu-

berkulóza. Z deportovaných protektorátních Židů přežilo pouhých 277, vůbec nejméně právě z transportu A.

Alena Růžičková

Zdroje:

www.holocaust.cz

www.uml.lodz.pl

www.pametnaroda.cz

www.puvod.cz

www.rozhlas.cz

www.zidovskelisty.info

www.terezinstudies.cz

www.romove.radio.cz

Steve Sem-Sandberg: Chudí v Lodži

Povolební zamyšlení

David Balcar (farář u Klimenta)

Text: Ř 13, 1– 7; Zj 13,1–17; Jan 18,33–38

Odhaduji, že skoro nikoho nenechaly události kolem voleb lhotejným. Všechny nás to nějak, více či méně vtáhlo. Člověk – křesťan – promýšlí mj. také svůj vztah ke státu. Jednak teoreticky, v obecné rovině, v rozhovorech, ať to je kavárenské povídání, hospodská debata nebo účast na politologickém semináři.

A pak člověk nějak žije vztah ke státu prakticky – tedy ony jednotlivé situace, kdy se rozhoduju, zda budu či nebudu státní správu podporovat, zda budu dodržovat vyhlášky a zákony, protože si něco myslím o vládě, která je navrhla, a o parlamentu, který je odhlasoval. Názor na stát, jeho zřízení, se pak projevuje i v těchto jednotlivostech. Nevím, jestli je to jenom moje zkušenost, ale před rokem 1989, alespoň tak jsem to jako kluk vní-

mal, to mohl člověk prožívat tak, že skoro při jakémkoli porušování pravidel, vyhlášek či zákonů měl pocit, že tím přispívá k destabilizaci komunistického režimu a vlastně tím koná dobrou věc, když fungování státu narušuje a nahlodává (i tím, že jde natruc na červenou). A naopak po roce 1989 mnoho lidí fandilo vznikajícímu demokratickému státu až nekriticky – přivíralo oči nad špatnými rozhodnutími a hájilo nový režim za každou cenu.

Celkově, ale možná tím více právě dnes mi přijde užitečné podívat se do Bible, jak chápali svůj vztah ke státní moci křesťané v prvním a druhém století.

Tři postoje ke státní moci

V zásadě lze rozlišit tři typy postoje ke státu:

První z nich politickou **autoritu státních orgánů uznává** (důvody k tomu jsou trochu diferencované).

Druhý postoj je zcela opačný. **Vnímá stát jako něco démonského, protibožského**, veskrze zlého.

Třetí postoj je **rezervovaný, až lhostejný**. Protože – my už zijeme Boží království – nás, co jsme de facto v nebi, nás se to až tak moc netýká.

Podívejme se na tyto tři postoje podrobněji:

První postoj politickou autoritu státních orgánů uznává. Jde to ruku v ruce s přesvědčením, že společenské uspořádání a vnitřní mír jsou součástí toho, co chce Bůh, součástí Bohem chtěného a stvořeného řádu. Vlastně tento postoj jde hodně do minulosti, když řekne, že Hospodin není bohem chaosu, zmatku. Bůh je proti chaosu, Stvořitel právě chaos přemohl a dal světu řád, přehlednost – to je totiž životadárné. Tento názor není mimo – víme, jak životadárný je řád pro děti, viděli jsme v televizi, jak to vypadá, když je někde zmatek, chaos, stát, který nefunguje. Moc si pak berou silnější. Ano, při vši bídě a po pohledu do některého zahraničí, je člověk vděčný za fungující struktury našeho státu.

Tuto zkušenost má apoštol Pavel. Zazněl několikrát, že ho dav lynčoval, rozvášněný dav, obchodníci v Efezu by ho mlátili, zbili, málem ho zabili. . . A pak zasáhla jako záchrana místní římská posádka, zatkla ho, vzala ho k místodržiteli a tam měl Pavel de facto ochranu a mohl vysvětlit, o co jde, mohl se hájit. Vlastně mu římská správa, římský stát zachránily život. Protože se díky tomu mohla věc řešit „civilizovaně“, mohla se vysvětlit. Proto Pavel dokáže napsat: „*Každý*

ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu.“ (Ř 13,1–2) Trochu se u toho čtení lekne.

A je v tom u Pavla ještě jeden záměr – tím, že ukazuje křesťanství jako něco, co nemá politické ambice, nemá tendenci k převrácení pořádků, a tím de facto usiluje o uznání zákonnosti křesťanství. Je to pragmatický postoj. A dokonce má apoštol za to, že toto společenské uspořádání může pomoci či přímo vést k šíření evangelia. Přímo anebo aspoň nepřímo ho podporovat. (Pavel třeba používal římské silnice, poštu. . .). Odsud by tedy vedl směr k tomu, abychom stát a státní správu podporovali, zajímali se o její fungování, navrhovali odstranění nedostatků, protože skrze stát (a v Evropě jsou takřka všechny státy více či méně nakaženy křesťanskými myšlenkami – třeba o solidaritě s nemocnými nebo sociálně slabými) se realizuje dobro.

V prvním případě se křesťan má spolehnout na příslušné úřady a z důvodů svědomí má konat, co od něj požadují. Také proto, aby křesťanské sbory a jejich misijní činnost byly chráněny, případně aby úřady umožnily těmto sborům vyznávat svoji víru.

V rámci toho první postoje zmíním ještě 1. epištolu Petrovu. Petr řekne: „*Podřídte se kvůli Pánu každému lidskému zřízení – ať už králi jako svrchovanému vládci, ať už místodržícím jako těm, které on posílá trestat zločince a odměňovat ty, kteří jednají dobře. Taková je přece Boží vůle, abyste dobrým jednáním umlčovali nevědomost nerozumných lidí.*“ (1P 2,13–15). Tedy je dobře respektovat vládce, ale jsou to **lidská zřízení**. A cho-

vejte se slušně – jednak by to mohla být součást misie a jednak, když už vás zavřou, ať je jasné, že to byla nespravedlnost (zavřít pro víru) a ne pro něco, za co se zavírá tak či tak (opilství, krádeže, rvačky...).

Druhý postoj je zcela opačný – část novozákonních svědků vnímá politickou moc jako démonskou, jako reprezentanta Satanova. (Proti Ř 13 stojí symbolicky Zj 13) Tady jsou věřící postaveni před rozhodnutí buď – anebo, podle něž se vylučují dvě loajality – buď šelma, nebo Beránek. Zjevení je politicky velmi kritické. Šelma představuje stát jako totalitní moc. Druhá šelma personifikuje propagandu. *„Vtom jsem viděl jinou šelmu, jak vyvstala ze země: měla dva rohy jako beránek, ale mluvila jako drak. Z pověření té první šelmy vykonává veškerou její moc. Nutí zemi a její obyvatele, aby klekali před první šelmou, ...“* (Zj 13,11–12) Je tu dohled nad soukromým i společenským životem. Kdo má cejch – může prodávat, společensky žít, má přístup ke zdrojům. Tedy v protikladu k prvnímu postoj (uznání legitimacy státu a k názoru, že pokojné soužití křesťanských sborů a politického řádu je možné) – je tu Janovo zjevení jako radikální kritika Římské říše, kterou považuje za totalitní. Stát je démon, útočí na naši duši i tělo, je arogantní, chce ovládnout myšlení.

Jediný možný postoj je disidentství a vytrvalost. Prostě je potřeba protestovat proti státu, jenž překračuje meze své legitimní kompetence.

Tento postoj bychom mohli doplnit mnoha odkazy na Starý zákon – kde proroci kritizovali krále, totalitní panovníky. Proroci byli jejich nesmlouvaví kritici – třeba Jeremiáš, který byl kvůli tomu vězněn a patrně i zemřel.

Třetí postoj na to jde odjinud – je to jakási kontrapozice, nebo spíše mimoběžnost dvou světů: na jedné straně je říše nebeského Otce, do níž patří i Ježíš Vykupitel a jeho vyvolení, tedy my, ti, co s ním spojili svůj život a de facto už do toho nebeského světa patří. A tento pozemský svět nás vlastně už moc nezajímá, ten je podřízen knížeti tohoto světa, případně úřadům. Ale nás to netrápí, my už žijeme jinou realitu.

Tento postoj najdeme hlavně v Janově evangeliu – rozhovor Ježíš s Pilátem je vlastně tematizace vztahu křesťanů tohoto typu k římské říši.

Římský úřad má moc v tomto světě, zatímco království Božího syna, co sestoupil na zem, není z tohoto světa. Pilát a Vykupitel patří do zcela odlišných světů. Rozhovor „já o voze ty o koze.“ Ježíš je v tomto světě naprosto svobodný. Jeho království není z tohoto světa. Státní zřízení je nepodstatné.

Kam takový postoj vede? Může vést k lhostejnosti (a byly a jsou společenství a církve, co takto žijí – stranou, ... až by se zapomnělo, že tak Bůh miloval svět!!). Pozitivně vzato – tento pohled může vést k určité oprostěnosti od politického dění, k nadhledu: nebrat to smrtelně vážně, protože my přece víme, přemýšlíme ještě dál, hlouběji...

Jaký postoj je ten správný?

A jaký je z toho tedy závěr? **Ty tři postoje se nevyklučují.** Každý z nich vznikl v určitém kontextu. A je do velké míry pochopitelný. Víme-li o nich, nedostaneme se do slepé uličky absolutizace – a nikdo nás nemůže zmást či zmanipulovat tím, že nám řekne: Ale křesťané jsou vždy státotvorní, vláda je od Boha,

císař je „z milosti Boží císař“. Stejně tak nás nemohou zmást a zmanipulovat, když budou tvrdit, že musíme být vždy proti vládě, proti státu, protože je to všechno komplet od zlého. A ani – a taky bych tady varoval – nás nikdo neutáhne na tom, že jediný správný přístup je odstup od světa, který ve zlém leží, ale nás se to už netýká.

Záleží vždy na kontextu, a my se budeme vždycky muset nově ptát. Budeme se muset společně bavit o tom, co na základě Bible dělat, budeme se muset modlit, aby nám Pán Bůh v každé situaci ten přiměřený postoj ukázal.

A zcela konkrétně teď – můžeme pod-

porovat to dobré v našem státě. Modlit se za poslance a politiky, podporovat všechny, co se snaží o dobro. A také být velmi ostražití, kde stát nabírá šelmovské rysy, kde je propaganda, kde šelma někomu zakazuje kupovat nebo prodávat. . .

A přece – víme, že můžeme být díky víře taky trochu nad věcí, že jsme občany této země, tohoto světa, který Bůh miloval. . . Ale že víme, že můžeme být ne snad jednou nohou, ale alespoň v myslí v říši jiné, jejíž jsme občany, a kde nějaké volby nic neohrozí ani nevyřeší, kde propaganda nemá šanci, kde je pravda, spravedlnost, láska, milosrdenství. A to nám dává sílu se problémům světa věnovat věčně, s nadhledem a beze strachu.

Zdroje veselé mysli IV

Marie Benedict: Lady Clementine

V knížce vypráví americká autorka příběh pozoruhodné ženy Clementine Hozierové, která se v září roku 1908 stala manželkou Winstona Churchilla.

Obsáhlý román, psaný deníkovou formou, začíná 12. zářím 1908 a končí 12. květnem 1945. Zachycuje neobyčejný život Clementine nejen jako milující ženy a matky, která významnému politikovi a později státníkovi zajišťuje oporu v rámci rodiny, ale zároveň je od počátku jejich manželství i jeho nejbližší spolupracovnicí. Tato role se pro ni – ženu s neobvyklým zájmem o politické dění a především o ženské volební právo, sociální a humanitární problematiku – ukázala být jako stvořená. V těžkých časech druhé světové války dokázala naplno využít své životní a pracovní zkušenosti i postavení ženy

premiéra ve prospěch celé Británie a jejích obyvatel. Tato kniha nechává otevřenou jednu otázku i pro čtenáře – kdyby tehdejší doba umožnila Clementine stát se svébytnou političkou, dokázala by prosadit lepší postavení žen ve Spojeném království?

Kay Redfield Jamison: Neklidná mysl – Můj příběh bipolární poruchy

Emotivní popis této vážné duševní nemoci od americké psycholožky, psychoterapeutky a odbornice na tuto chorobu, kterou samotnou tato porucha přepadla poprvé na střední škole.

Od té doby střídavě bojuje a léčí základnou nemoc u sebe a později i u svých pacientů. Kniha otevřeně odhaluje všechna zákoutí nemocné mysli i zmučené duše, každodenní zápasy o zachování duševní rovnováhy, to, jak je

těžké přijmout nejen vlastní diagnózu a obtíže, které přináší léčba lithiem, ale především jak si odpustit vlastní selhání odmítáním a přerušáním léčby, následné těžké ataky – v manické i depresivní podobě nemoci.

Především je však tato kniha svědectvím o síle lásky, přátelství rodiny, přátel i životních partnerů, ošetřujících lékařů, kolegů i nadřízených. Bez jejich trvalé

opory, pochopení a trpělivosti by Kay na osobní ani profesní životní cestě neušla ani krok.

Motto knihy:

„Občas přemítám, zda by mi byl klidný nerušený život vůbec vyhovoval – přesto ale po něm někdy toužím.“

George Gordon Byron

Bára Uličná

Konfirmační víkend

15.–17.10. jsme s konfirmandy a Jakubem Šilarem strávili víkend na statku Jana Kellera (bratra Marty Kadlecové) Zbytov u Jimramova. A co se na takovém konfirmačním víkendu děje? Látku ke konfirmaci jsme neprobírali, ale věno-

vali jsme se trochu vztahu k rodičům. K němu jsme si pustili film ze série „Black mirror“ Arkangel a společně mluvili o napětí mezi pátým přikázáním a Ježíšovým výrokem z Mt 10,34–39. V sobotu jsme šli na výlet přes Javorek a Rosíčku do

Jimramova, kde konfirmandi sháněli odpovědi na otázky „poznávačky“ o místních významných osobnostech, kostelech a evangelickém sboru. Největší úspěch ale sklidilo dětské hřiště. Člověk si přece jenom musí užít, než se to dětství přehoupne do dospělosti. A hráli jsme si i na Zbytově (Krycí jména, Jengu aj.) Den jsme začínali a končili písničkou a čtením z bible, které si konfirmandi vybírali. V neděli jsme se vypravili na bohoslužby do Rovečného, kde zrovna probíhala tzv. „školka“ – tedy sraz mládeže brněnského senirátu – a kde právě slavili Díkčinění. Zvládli jsme toho zkrátka dost včetně vaření, topení a úklidu a každému asi uvízla v paměti univerzální hláška kluků „tvoje

máma“.

Zdeněk Šorm

Několik stručných postřehů z víkendu konfirmandů na statku Zbytov 15. až 17. října:

Víkend byl po všech stránkách skvělý, debaty převážně zajímavé, lidé v Jimramově příjemní. Tak doufám, že se tato akce bude znovu v dohledné době opakovat.

Josef Orlický

Skvělá parta, super počasí. Doufám, že toho ještě hodně zažijeme.

Anežka Uličná

Výlet na Okoř

Po docela dlouhé době (především vzhledem ke covidovým restrikcím) jsme se v počtu asi 15 lidí a dvou psů vydali v sobotu 23.10. na sborový výlet. Z Prahy se jelo vláčkem plným atrakcí pro děti, které ovšem rádi využili i dospělí. Pěší trasa byla naplánována z Noutonic přes Okoř do Zákolan, nakonec jsme ji prodloužili o cestu na Budeč a skončili až v Holubicích u autobusu. Pod Okoří proběhla debata, zda je Okoř mužského či ženského sboru, závěr této pře napovídá i tento článek. Okoř je krásná zřícenina, kterou jsme si podrobně prohlédli – k tomu nám hrála živá dobová hudba v podání tří muzikantů. Cestou jsme užívali různých dobrých věcí – kromě pohledu na přírodu, hodně legrace a milých rozhovorů třeba i dobrý burčák a závěrečné posezení v hospůdce Libuše v Zákolanech, které plně uspokojilo i ty, kdo

požadovali polévku s játrovými knedlíčky za tolik věcí můžeme děkovat. hned na Okoři. Bylo to prima a jsme vděční za to, že můžeme spolu být a že

jaš

Připomínáme Booklub

ve čtvrtek 18. listopadu v 19:30 h ve sborovém sále. Sejdeme se nad knihou **Niny Špitálníkové „Svědectví o životě v KLDŘ“**, oceněnou cenou Magnesia litera. Budeme si o ní povídat, takže

kdo ji předem přečte, bude mít výhodu, ale pro účast to není podmínkou! Přijďte všichni, kdo máte rádi literaturu.

jaš

Zprávy ze staršovstva 14.10.2021

- Staršovstvo s Monikou Chábovou hovořilo o podpoře organizace Víteček. Organizace je za naši duchovní podporu vděčná. Vzhledem k tomu, že se zavedla a hospodaří s mnohem větším objemem finančních prostředků, je ovšem naše finanční podpora nepatrná a dobrovolnická pomoc není kvůli vzdálenosti reálná. Proto staršovstvo rozhodlo, že tento rok ještě půjde výtěžek adventního tržičku pro Víteček, ale zároveň budeme hledat bližší organizaci, pro kterou by měla i naše finanční podpora větší význam.
- Staršovstvo potvrdilo hlasování per rollam (po internetu), aby prostředky shromážděné pro Berkat (sbírka z pohřbu M. Kadlecové, výtěžek z koncertu D. Juna a z archové sbírky) mohl Berkat využít vzhledem k situaci v Afghánistánu na pomoc Afgháncům v nouzi dle svého uvážení.
- Staršovstvo dále jednalo o využití šicích strojů původně shromážděných pro Berkat, které už nebylo možné odeslat do Afghánistánu.
- Domovní řád sborového domu byl vyvěšen na nástěnce a rozeslán nájemníkům.
- První část rozhovorů staršovstva o rozvojovém plánu proběhla 7.10. a ke druhé se sejde 25.11. v 18 hodin.
- J. Raisová zjistí možnosti pro nákup slunečníků na dvorek a předá je hospodářské komisi k rozhodnutí.
- Sbor odeslal dar a výtěžek sbírky (42.800,-Kč) na opravu modlitebny v Lestkově.
- Sbírka na sociálně-charitativní fond z neděle Děkčinění vynesla 3.404,-Kč.
- J. Šilar s T. Krupičkou zřídili pro sbor úložiště na Googlu a řeší přístupy, zřízení účtů na Googlu a zaškolení presbyterů.

- Z. Šorm informoval staršovstvo o domluvách s M. Vymětalem ohledně křestních příprav pro ty, kdo se na něho obrátili jako na faráře pro menšiny.
- Staršovstvo zhodnotilo uplynulé dění ve sboru a projednalo sborový program na další období.
- Staršovstvo poděkovalo F. Krupičkovi za výběr a zakoupení nového sborového dataprojektoru.
- Staršovstvo projednalo nové nájemní smlouvy ve sborovém domě.
- Staršovstvo poděkovalo E. Svobodové za organizaci brigády na úklid zeleně na dvorku. M. Janeček zajišťuje odvoz odpadu prostřednictvím auta z Diakonie.
- Staršovstvo jednalo o zajištění topení při zkouškách varhanice. Hospodářská komise konzultovala řešení s varhanářem z Krnova. F. Krupička zapůjčil zářič. J. Šarounová jej se sestrou varhanicí vyzkouší. Pokud bude nedostatečný, zakoupí sbor nový zářič a stojan.
- Sbor poskytne účastníkům sjezdu mládeže příspěvek na účastnický poplatek.
- M. Cháb informoval staršovstvo o rozhovoru hospodářské komise o přípravě a podobě rozpočtu na příští rok.
- Staršovstvo souhlasilo s žádostí o ubytování pěvecké sboru gymnázia z Poličky ve sborovém sále 5.–7.11.
- Z. Šorm informoval staršovstvo o přípravě vánoční hry.
- Staršovstvo jednalo o žádosti sboru ČCE z Ústí n/L o příspěvek na rekonstrukci suterénních prostor na místní faře pro zřízení chráněných dílen. Rozhodlo se, že vypíše archovou sbírku na tento účel po celý listopad a sbor její výtěžek zdvojnásobí.
- Staršovstvo souhlasilo s návrhem Křesťanské služby, aby se v neděli 5.12. konal adventní tržiček v omezeném rozsahu, při kterém opět vystoupí bez nároku na honorář Musica Rustica. Dary z koncertu a výtěžek tržičku sbor opět zdvojnásobí a budou věnovány Vítečku. Sbor také souboru Musica Rustica umožní bezplatný pronájem kostela 18.12. od 19.00 pro vlastní koncert.

zš

Ze sborových akcí

Út	2. 11.	14:30	koncert: I. Štraus-housle, M. Sekera-klavír
Út	2. 11.	19:00	biblická hodina
Ne	7. 11.	9:30	bohoslužby (Zdeněk Šorm)
Út	9. 11.	14:30	setkání seniorů
Út	9. 11.	19:00	hospodářská komise
Čt	11. 11.	19:00	schůze staršovstva
Ne	14. 11.	9:30	bohoslužby (Zdeněk Šorm)
Út	16. 11.	14:30	setkání seniorů
Út	16. 11.	19:00	biblická hodina
Čt	18. 11.	19:30	Booklub (čtenářský klub)
Ne	21. 11.	9:30	bohoslužby (Zdeněk Šorm)
Út	23. 11.	14:30	setkání seniorů
Út	23. 11.	19:00	biblická hodina
St	24. 11.	18:00	výroba adventních věnců
Čt	25. 11.	18:00	mimořádná schůze staršovstva (2. rozhovor k rozvojovému plánu)
Ne	28. 11.	9:30	1. adventní bohoslužby s Večeří Páně (Zdeněk Šorm)
Út	30. 11.	14:30	setkání seniorů
Út	30. 11.	19:00	biblická hodina

Případné změny v programu po uzávěrce Hroznu lze najít na sborových webových stránkách <http://vinohrady.evangnet.cz>, které jsou pravidelně aktualizovány.

Hrozen vinohradského evangelického sboru vychází přibližně jednou za měsíc. Redakční uzávěrka je vždy 20. každého měsíce. Redakce: *Jana Šarounová*. Tiskovou verzi programem $\text{\LaTeX} 2_{\epsilon}$ připravuje *Jan Mach*, internetovou *Jan Šaroun*. Adresa na internetu: <http://vinohrady.evangnet.cz/hrozen>. Příspěvky, reakce či dotazy pošlete na adresu sboru (Korunní 60, 120 00 Praha 2 – Vinohrady, tel. 224 253 550, e-mail: fsvinohrady@volny.cz) nebo přímo redaktorům. Určeno jen pro vnitřní potřeby vinohradského sboru. **Neprodejné.**

